

SOKSZÍNŰ TELEPÜLÉS, SOKSZÍNŰ KULTÚRÁVAL

BETEKINTÉS A DESZKI FALUHÁZ ÉLETÉBE

Deszk Szegedtől 10 km-re fekvő, 3690 fős település a 43-as nemzetközi főút mellett. Negyedik évtizede folyamatosan növekvő lélekszámú község, ahová elsősorban Szegedről költöznek ki sokan. Deszk kétnyelvű település, ahol magyar és szerb ajkúak élnek. Az egyre fogyó szerb nemzetiség (arányuk a lakosságon belül mintegy 4%) őrzi hagyományait, megtartja ünnepeit.

Településünk neve az országban leginkább a megyei fenntartású és a volt Gerliczy kastélyban működő Mellkasi Betegségek Szakkórháza miatt vált ismertté. Az ország kulturális életében jártasnak azonban Deszk a Dél-Alföld szerb kultúrájának egyik fellegrát is jelenti, illetve nemzetközi kulturális- és gasztronómiai találkozók helyszínét is. 2012-ben már tizenharmadik alkalommal került megrendezésre a falunapokon a Polgármesterek Nemzetközi Főzőversenye, ahol tucatnyi külföldi településvezető mérte össze tudását a 37 magyarországi polgármesterrel – a baráti elismerésért.

A község testvér-települési kapcsolatainak száma az elmúlt tizenhat évben megsokszorozódott. Hat ország hét településével ápol Deszk jól működő testvérkapcsolatot, rendszeresek a látogatások nem csak az önkormányzatok, hanem családok között is. A Deszki Magyar-Német-Flamand Baráti Kör fogja össze azon családok sokaságát, akik vendéglátóként igazi motorjai

és biztos alapjai a szövődő külkapcsolatoknak.

A Deszki Művelődési Ház és Könyvtár (*közismert nevén Faluház*) épülete 1998-ban került átadásra egy jellegtelen, szocreál épület önerős felújítása és „tető alá hozása” után. Itt kapott helyet a könyvtár, a művelődési ház, később a mozi és az eMagyarország pont is. Az 1000 négyzetméteres épület Deszk gyönyörű főterén helyezkedik el. A hatalmas épület a deszki közélet és kultúra otthona. Belső tereinek jó elosztása, technikai felszereltsége alkalmassá teszi fesztiválok, területi kulturális találkozók megrendezésére is.

A több mint 50 éves múltra visszatekintő könyvtár szabadpolcos térrel és kényelmes olvasóteremmel áll az érdeklődők rendelkezésére. A tizenkét és fél ezer kötet nem nagy szám egy városi könyvtárnak, de a kistelepülések között büszkén mondjuk ki a több mint ezer tucatot! A könyvtárban lehetőség van internethasználatra, e-tanácsadásra és különböző irodai szolgáltatások igénybevételére (fénymásolás, nyomtatás, kiadvány- és szórólap szerkesztés, szkennelés).

Tizenhárom civil szervezet működik a településen, amelyeknek a Faluház ad otthont, itt tartják összejöveteleiket, programjaikat és rendszeresen bekapcsolódnak a település nagyobb rendezvényeibe is. Persze az is lehet, hogy a település

szíve épp az ő ténykedésükkel lüktet, és kap új erőt a sokszínűségük, az állandó nyüzsgésük folytán. Nagy kincsünk a létük!

Az utóbbi években gombamód szaporodtak a művészeti csoportok, ma már 22 közösségbe, szakkörre járhatnak a deszki gyerekek és felnőttek. A nemzetközi hírű Bánát Szerb Néptáncgyűttes mellett magyar néptánc csoportok, népdal és népzene szakkör, népdalkör, komolyzenei kórus, moderntánc csoportok és színjátszó csoportok is működnek a házban. Büszkék vagyunk arra, hogy ezek a közösségek túl a maguk szórakoztatásán, magas színvonalon folytatják munkájukat és számtalan hazai és külföldi sikert tudhatnak magukénak.

2001 óta újból üzemel a mozi is, hetente egy alkalommal várjuk a filmkedvelőket. Míg nagy településeken bezárnak a mozik, addig Deszken közönségtalálkozókkal színesítve állandó nézősereggel működik ez a kihalófélben levő szórakozási lehetőség. Ha a digitális technikára gondolunk, fáj, hogy ez a műfaj is dinoszauruszként tűnhet el világunkban, de mi nem adjuk fel! Ha sikerül pályáznunk a több tízmillió felújításra, tovább visszük, ha nem – hát „retro” vetítésekkel és régi idők mozijával tartjuk életben a pattogatott kukoricás, süppedőfoteles péntek esti hagyományt.

A községi szintű rendezvények mellett, mint a Falunap és Polgár-

mesterek Nemzetközi Főzőversenye, Majális, Falukarácsony, Falumikulás, Idősek Napja – számos programot szervezünk a különböző korosztályok számára. Második alkalommal rendeztük meg a helyi szerb közösséggel együtt az Ajvár Fesztivált, amely kifejezetten szerb nemzetiségi program, táncosokkal, zenekarokkal és gasztronómiai bemutatóval. Ha az ajvárnak, mint gasztronómiai különlegességnek lehet jó imázsa a megyében, az apáink gyermekkorát idéző kukoricapuska készítése és az egész napos kézmű-

ves foglalkozások legalább ennyire felkeltik a környékben élők érdeklődését. Hagyományt és hagyományörzést kívánunk teremteni, életben tartani.

Tizenhárom éve indítottuk újtjára a Deszki Maros Menti Fesztivált, amely a környező települések általános iskolás tanulói számára nyújt bemutatkozási lehetőséget. Olyan hiánypótló rendezvény ez, ahol a régi kulturális seregszelmék és járási vetélkedők eltűnése után a térség iskoláinak biztosítunk – saját és pályázati forrásokból – bemutatkozási

és megmértetési lehetőséget. Hatalmas az űr, amit be kell tölteni, és szerencsére hatalmas az érdeklődés mind a pedagógusok, mind a művészetekben jeleskedő gyermekek részéről. Nagy feladatot jelent a napi nehézségek között a fesztivál folyamatos szervezése, de mérhetetlen öröm forrása is egyben.

Rendszeresen megszervezzük a „Téli Színházi Estéket”, amely felnőttek számára nyújt igényes szórakozást. Nagy örömünkre saját amatőr színjátszó társulatunk, a „DeszkaSzínház” nem csak szép estéket szerez a színházat kedvelőknek, de közreműködésével színesíti a települési rendezvényeket is. Tánc, próza, zene, nemzetiségi kultúra kerül bemutatásra a faluház színpadán, március tizenötödikén, A Magyar Kultúra Napján, vagy éppen helyi ünnepeken. A megemlékezések bármely országos média figyelmét érdemlő rendezvényen megállnák a helyüket.

Nagy sikere van a „Nemzeti estek” programsorozatunknak, ahol egy-egy országba kalauzoljuk el az érdeklődőket, megismerve annak történelmét, kultúráját, gasztronómiáját. Idén májusban indítottuk útjára Népfőiskolánkat, amelynek „hallgatói” Deszk történetével ismerkedhetnek meg. Számunkra is meglepő, hogy mennyi helyi fiatal érdekel községünk története, hagyományai, kultúrája. Olyan történetek, adatok, anekdoták, „ízék” kerültek az érdeklődők asztalára, melyek e kezdeményezés nélkül elhalnának az egyre korosodó deszki szemtanúkkal, nagy mesélőkkel együtt. Az elhangzottakat dokumentálni próbáljuk, és elérhetővé tenni a település honlapján. Feladat, kötelesség? Nem. Egy – ’hál Istennek – valós igény kiszolgálása, az erre éhes szájak „etetése”, erőnk szerint.

Minden évben megszervezzük a Dalos találkozót, amelyre a környező települések népdalköreit hívjuk meg, nyugdíjasaink és a népdalt szeretők nagy örömeire. Ez sem a legnépszerűbb műfaj manapság, talán éppen ezért vagyunk annyira büszkék arra, hogy másfél tucat, országos elismeréseket begyűjtő iskoláskorú kislány választja folyamatosan

Bánát Táncegyüttes

Ajvár fesztivál

a népdaléneklést a ház falai között! Talán belőlük táplálkozik majd pár év múlva a népdalkör, mely 37 éves múltra tekint vissza. Kezdetben citerazenekarral kiegészítve álltak a poros deszkákra, mára népi zenekar kíséri a fiatalokkal is frissülő érett csapatot, akik Aranypáva Nagydíjasként országos sikereknek örvendhetnek.

A könyvtárban a családi mesedélutánokon a mesék világába röpitjük el az apróságokat és szüleiket, ahol közös meseolvasás, kézműves foglalkozás keretében igyekszünk megszerettetni az olvasást, a könyveket a legkisebbekkel is. Az iskolások számára minden tanévben „KönyvadÁSZ”-at indítunk, melynek célja természetesen a könyv- és az olvasás népszerűsítése. Szintén a helyi iskolások és óvodások számá-

ra könyvtári órákat, könyvtárhasználati foglalkozásokat tartunk, havi rendszerességgel.

Az intézmény a pályázatírás területén is kiemelkedő eredményeket ért el: 2009-től minden lehetőséget megragadunk, hogy fejleszteni tudjuk intézményünket pályázatok útján.

A TÁMOP-3.2.3/2 konstrukció által a művelődési ház funkció került támogatásra. Több szakkört, táborot, kiscsoportos foglalkozást, kirándulást tudtunk ingyenesen megvalósítani, ami nagy előrelépést jelentett a házunk életében.

A TÁMOP-3.2.4/1 számú pályázat a könyvtári szolgáltatások korszerűsítését, olvasásnépszerűsítő programok szervezését tette lehetővé. Ennek keretében könyvtárunk áttért az integrált könyvtári rendszerre, elkészült saját honlapunk

(www.deszkifaluhaz.hu), és több író-olvasó találkozóhoz, olvasópályázathoz biztosítva van az anyagi forrás.

A sok program mellé az infrastruktúránk is megújulhat, hiszen a TIOP-1.2.3 pályázat által több új számítógépet, fénymásolót, szoftvert vásárolhatunk az elkövetkező évben.

A TÁMOP-3.2.11 projekt keretében szakköröket, táborokat szervezhettünk, majd ennek folytatásaként a TÁMOP-3.2.13 konstrukción belül tovább bővítettük a körét ezeknek az iskolán kívüli tanulási formáknak.

Nem lehetne ennyi mindent megtartani, éltetni és felbreszteni, ha a település vezetése 18 éve nem támogatná kiemelten az itt folyó munkát. Ez sem lenne kötelesség,

így jóleső elismerés nekünk, a kultúráért dolgozóknak, ez a kiemelt figyelem. Erőt és reményt ad, hogy folytathatjuk! Napi bizonyosságot, hogy jól tesszük a dolgunkat.

Mindezeknek tudható be, és nagy örömmel tölt el, hogy egyre többen veszik igénybe szolgáltatásainkat, és mára elértük azt, hogy a statisztika számait tekintve több ezren látogatnak el évente a Faluházba. A falu házába. A házba, amit mi, itt dolgozók is otthonunknak tekintünk! A mi házukba, ahol biztosan ezer meg ezer porszem lebeg évek óta, mert mielőtt a padló felmosott kövére hullna, már trappoló lábak verik fel megint, akik

táncolni, zenélni, énekelni, játszani, ünnepelni, vagy csak köztünk lenni ugranak be hozzánk. Ha igaz a magyar mondás – otthon a legjobb, akkor nekünk, deszkieknek igazi otthon ad a főtéren álló épület! Nem kívánhatunk mást az olvasóknak sem, csak legalább ilyen! ...és persze azt, hogy látogassanak el hozzánk!

Remélem, hogy ez a rövid ízelető – településünkről, kulturális életünkről – kedvet ad ahhoz, hogy ellátogassanak Deszkre, hogy megtapasztalhassák a deszkiek vendégszeretetét, a pezsgő közösségi életet, hiszen: DESZKEN MINDIG TÖR-TÉNIK VALAMI!

BENE ILDIKÓ (Kecskemét, 1977.) a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán végzett 1999-ben művelődésszervező szakon, média és menedzser szakirányon. 1998-tól a Deszki Művelődési Ház és Könyvtár művelődésszervezője. Kószó Aranka, akkori igazgató mellett az ő nevéhez fűződik számos sikeres pályázat, a deszki civil szervezetek és a deszki művészeti csoportok megszokszorozódása. 2010 októberétől az intézmény vezetőjeként tevékenykedik, tehát a Deszki Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója.

Deszka színház